

Jrg. 15 nr. 2
zomer/poeltje
2006

Vereniging Vrienden van Slovenië
Združenje Prijateljev Slovenije

Indien onbestelbaar
retour aan:
Tacitusstraat 1
6135 HR Sittard

Lipa

In deze uitgave o.a.:

Želodec

Slovenska Pešem na Nizozemskem

Art Brut Twente

Bijenkastpanelen en de Krainer bij

Overlijden Slavko Strman

Frelih

Oproep

Vici

LIPA is het verenigingsblad van
Vereniging Vrienden van Slovenië en verschijnt 4 x per jaar.

Meningen die in dit blad worden geuit, worden niet noodzakelijk
gedeeld door het bestuur.

Kopij voor de volgende LIPA inleveren bij de redactie voor:

15 augustus 2006

Nieuw e-mailadres redactie: lipa@lipa-online.org

Vsaka roža ima svoj trn

Geen roos zonder doorns

Voor deze LIPA hebben we een aantal bijdragen ontvangen in de Sloveense taal van mensen die Nederland bezocht hebben in het kader van een uitwisseling. Hun ervaringen en belevenissen staan weergegeven in "Slovenska Pešem na Nizozemskem" en "Art Brut Twente". Ook het artikel over de bijenkasten en de wereldberoemde Krainer bij staan in het teken van "zoet en mooi" net als de roos. Maar het leven kan ook bitter zijn. De doorns in deze LIPA zijn de herinneringen aan Slavko Strman, die op 5 juni jl. is overleden. Door zijn enthousiasme, betrokkenheid en inzet heeft hij ook ver buiten de Sloveense gemeenschap in Zuid Limburg veel waardering en respect verdiend.

Dit jaar bestaat onze vereniging 15 jaar, De leden hebben allemaal per post de uitnodiging ontvangen voor de Piknik op zondag 25 juni a.s.. We hopen in grote getale met elkaar de onafhankelijkheidsdag

te kunnen vieren. Duo Pohorje zal deze bijeenkomst muzikaal omlijsten. Elders in deze LIPA staat een uitnodiging om oude foto's enz. beschikbaar te stellen voor een samen te stellen tentoonstelling / boekje over de afgelopen 15 verenigingsjaar. Dus neem alvast wat verhalen, foto's enz. mee naar de Piknik of neem contact op met: Marjeta Tomšič, Nieuweweg 41, 3765 GB Soest of per e-mail: zabava@lipa-online.org Ter gelegenheid van 15e onafhankelijkheidsdag geeft de Sloveense ambassade in den Haag ook een receptie op woensdag 21 juni a.s. van 18.00 tot 20.00 uur in het Crowne Plaza Den Haag Promenade. Indien u hiervoor een uitnodiging wilt ontvangen moet u even contact opnemen met de heer Andrej Žitko van de ambassade. Veel lees plezier met deze LIPA en mischien staat in de volgende uitgave uw bijdrage.

Fred Wolsink

Medewerkers:

René Frelüh,
Edy Bevk
Simone Michielen,
Silva Hagen-Škoda,
Franci Ravnikar,
Pascal Kuiper,
Alexander Vink,
Andrej Žitko
(ambassade)

Eindredactie:

Fred Wolsink

Redactie adres:

Wisselt 75
7021 EH Zelhem
lipa@lipa-online.org

Vormgeving:

Knislow Design
De Geer 7
7021 NR Zelhem
info@knislow-design.nl
www.knislow-design.nl

Drukwerk:

R & M Tiel
info@rmtiel.nl

Oplage:

200 exemplaren
Uit deze uitgave mag niets worden overgenomen, tenzij met bronvermelding
© 1991-2006
(ISSN 0928-8376)

Als je in het Savinjska Dolina woont, dan ontcom je er niet aan dat je Želodec voorgezet krijgt. Op de menukaart van restaurants spreekt met name de vertaling wat minder aan. Omschrijvingen als "regionale specialiteit van varkensmaag" zijn nou niet meteen de trekkers voor de meeste Nederlanders en zeker voor ons. Maar dan krijg je opeens bij vrienden een prachtig opgemaakt houten bord voor je neus met langwerpige plakjes worst die nog het meest weg heeft van boerenmetworst, op het oog dan. Nadat alles binnen de kortste keren schoon op was en wij benieuwd vroegen wat dit voor iets lekkers was, werd ons verteld dat wij zojuist de beroemde Želodec hadden gegeten. En geen gewone, maar van een boer uit de omgeving. Met veel moeite hadden onze vrienden de hand weten te leggen op deze heerlijkheid. Nou waren we (ook toen al) wel wat gewend ten aanzien van Slovenen en hun speciale adresjes voor allerlei etenswaren, maar dit sloeg toch wel alles. Op een soort fabrieksvariant na was nergens zo'n worst te vinden! Ja, op het bord bij restaurants, maar niet te koop. Terwijl wij dachten dat we het illegale

worstcircuit van ons dal in moesten duiken, kwamen we dit jaar achter het geheim van het Želodec mysterie.

Vorige week ging de telefoon. Onze vriend Jože uit het dorp nodigde ons uit voor een bijeenkomst in de oude school. Er was spraakverwarring over het waarom, maar het woord Želodec kwam met regelmaat voorbij en dat was voor ons voldoende om ons op de afgesproken tijd te melden. We werden bij de deur opgewacht en mochten samen met de Burgemeester naar binnen. Dit alles tot onze verbazing omringt met enige geheimzinnigheid. Eenmaal binnen werden we een halletje in gebracht, waar een flink aantal op het eerste gezicht

mislukte ronde worsten genummerd lagen uitgesteld.

Wij roken een proeverij en dat is toch wel één van onze geliefde bezigheden. Helaas, het ging er allemaal een stuk officiëler aan toe dan wij dachten. In een aparte ruimte zaten twee groepjes mensen zeer vakkundig de plakjes worst te besnuffelen, te bekijken en te proeven. Een groepje vakmensen en een groepje liefhebbers, allebei met grote stapels formulieren voor hun neus en een serieuze blik in de ogen. Het was duidelijk, hier kon je Želodec gemaakt of gebroken worden.

We werden de keuken in geleid waar druk gesneden werd op snijmachines (van Bosch, een andere specialiteit

uit ons dal) en eindelijk, iemand zag de hongerige blikken in onze ogen en maakte een paar bordjes klaar. Dachten wij op dat moment nog dat een Želodec weliswaar een bijzondere, maar toch een worst was, hier werd ons in korte tijd uitgelegd dat er veel meer bij kwam kijken. Kleur, samenstelling, verdeling van de vetdeeltjes, rijping, soort vlees en bovenal de smaak, alles moet kloppen wil je een Gouden Želodec in handen hebben. Zo mag er bijvoorbeeld geen rundvlees in zitten, terwijl dit veel goed doet voor de kleur. De jury ontgaat niets en oordeelt streng. Er werd ons ook een hol exemplaar geserveerd. Door de natuurlijke rijping blijkt het aansnijden van een Želodec altijd een spannend moment. Er kan wat mis zijn gegaan waardoor je een van binnenuit bedorven exemplaar hebt getroffen en dat is echt niet lekker.

Dezelfde middag was de prijsuitreiking. Hetzelfde zaaltje vol met gespannen boeren die hun Želodec ter beoordeling hadden ingestuurd. Iedereen krijgt zijn beoordeling onder toezienend oog van de regionale pers en de beste 10 worden beloond met brons, zilver of goud. Niet niks, want die beoordeling staat garant

voor een goede afname met bijbehorende beloning. Een echte winnaar kost al gauw 4.500 Sit (bijna 20 euro) per stuk en dat is nog al wat voor een worst van ruim een pond. Na het officiële gedeelte werden de plakjes binnengebracht en kon iedereen proeven wat er dit jaar van terecht gebracht is. Beter dan vorig jaar, was de officiële mening. We geloofden het graag, mmmmmm.

Vandaag worden ze door de boeren zelf verkocht. Om 10.00 uur vanochtend gaan de deuren van de oude school opnieuw open en we zullen zorgen dat we er bij zijn. Nog een jaar zonder dit goddelijke product uit ons dal kunnen we ons inmiddels al niet meer voorstellen.

Reageren?
michienvet@volja.net

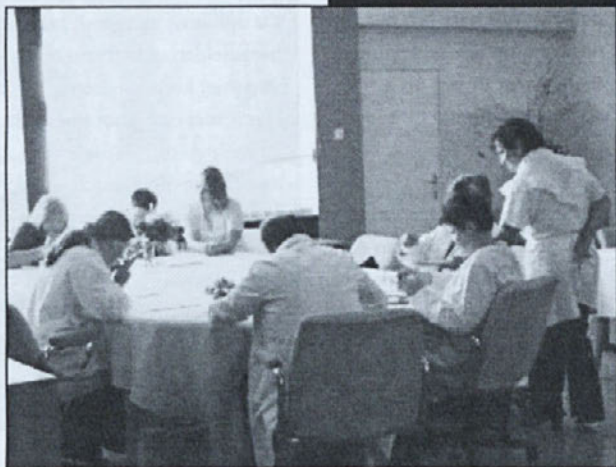

USPEŠEN RIBOLOV

Jože ponosno pripoveduje ženi, kako lepo je bilo na ribolovu. Pripoveduje ji, kako se je boril z ribo, ki jo je ujel in kako je zmagal v tej težki bitki. "Ne utrujaj me s pravljico! Preden si se vrnil domov so klicali iz ribarnice, kjer si pozabil plačilno kartico."

KLAVIR

S petimi težkimi kovčki sta zakonca ravno zadnji čas prispela na letališče. "Škoda, da s seboj nisva vzela še klavirja!" je rekel mož. "In kaj naj to pomeni!" se je začudila žena. "Na klavirju sta ostali najini letalski vozovnici!"

Beli Cvet in Zelhem

Vorige jaar mei liep ik met Franci Ravnikar in de buurt van Dol pri Ljubljani. Hij vertelde mij, dat hij voorzitter was van het koor Beli Cvet en dat ze in Slovenie regelmatig prijzen wonnen en eigenlijk wel eens een concert in het buitenland wilden geven. Ik werkte toen nog bij de gemeente Zelhem en omdat ik ook "cultuur" in portefeuille had, kon ik snel antwoorden met: "dat doen we dan, hoor wel wanneer jullie willen komen". Vanaf het moment dat de gebruikelijk Nieuwjaarswensen uitgewisseld werden, is er bijna dagelijks per SMS, e-mail contact geweest om een concert in Zelhem voor te bereiden. Voor ons persoonlijk was het een mooie gelegenheid om een paar vrienden die als een berg tegen de lange reis naar NL per auto opzagen, op een ontspannen manier met de bus en 2 ervaren chauffeurs mee te laten reizen. (F.W.)

Hieronder volgen verslagen van Edy Bevk en van Anita Marek die een indruk geven wat dit weekend.

Het was een mooie ervaring, het Sloveense koor "De Witte Bloem" uit Dol pri

Ljubljani en de entourage er om heen, daar in Zelhem. Het speelde zich allemaal af in de grote zaal op De Betteld, een EO camping. Op De Betteld is geen alcohol in de kantine en een groot kruis op het podium in die enorme zaal. Van die zaal was een kleiner stuk afgeschermd. Gelukkig, want voor die gehele zaal zouden we met de groep te klein geweest zijn. De opkomst was goed, maar heel Gelderland was nu ook weer niet komen luisteren. Het is niet een groot koor (14 mensen of zo) maar wel redelijk, amateuristisch, goed, vond ik. Er was ook een cither speelster bij, mooi, altijd weer romantisch, en er werd solo gezongen. Ze zongen vergelijkbare liedjes die ZVON in het repertoire heeft, zoals je ook in de Lipa kon lezen, waar hun program van te voren te

vinden was.

Interessant voor de mensen in de zaal was dat er tegelijkertijd dia's over Slovenie vertoond werden, op een groot scherm achter het koor. Het was zo ook een prachtige PR voor Slovenie, of ze daarom een subsidie hadden weet ik niet. Het was mooie info over ons Slovenie.

Het hele concert werd opgenomen door de plaatselijke technicus. Ik heb er een CD van en zit er naar te luisteren nu ik dit typ. Fred's Slovenie kennissen waren van alle kanten toegestroomd zodat zijn gastvrije woning tot de nok gevuld was. Voor zijn eigen groepje organiseerde hij op zijn plaatsje een barbecue en kookte Betsie, zijn vrouw, binnen klobasse, waarvan ik lekker gegeten heb. Het

was koud, ik ben binnen
gebleven in de gezellige,
warme woonkamer.

Op de Betteld had ik voor
€ 25 B&B. Mijn bed was op
de verdieping waar de grote
groep Sloveense zangers ook
hun bedden hadden
(ze hadden kinderen en papa's
en mamma's meegebracht).
Voor ik mocht gaan slapen
moest ik samen met hun
het "Sem Pevec" zingen.

Er is een foto van gemaakt
en ik hoop, dat ik die ooit
nog krijg. Overigens, de
Sloveense zangers van de
Witte Bloem waren zo blij
met hun succes dat ik om half
vier nog eens wakker werd
gezongen met nog een ander
lied.

Zondagmorgen moest ik
naar huis en zo heb de EO
bijeenkomst van zondagavond
niet meemaakt.

*Omdat Edy het 2e concert niet
meer kon mee maken, hier een
korte impressie van mij. Het
koor kreeg een rol in deze masale
kerkdienst. Zo'n 1.000 mensen
hadden de zaal gevuld en
kwamen vooral voor wat anders
dan Sloveense volksliederen.
Het koor song 2 maal in deze
dienst en wist toch waardering
af te dwingen. Ingetogen werd
geluistend naar de goed gekozen
sfeervolle liederen. Na afloop van
de kerkdienst bleven een kleine
100 mensen speciaal luisteren
naar het koor dat nog een mini-
concert van een half uur heeft
gegeven. Opnieuw aangekleed
met schitterende beelden van
Slovenie op een groot scherm
achter het podium. (F.W.)*

Naša dežela Slovenija se nahaja na sončni strani Alp. Tu je kot v pravljici: gorata pokrajina se predaja zelenju gozdov. Gričevnata pokrajina je polna vinogradov. Prijazni ljudje vas popeljejo pod svojo streho in vam ponudijo najboljše jedi. Od tod prihaja tudi Vokalna skupina Šepet, ki deluje v okviru Kulturnega društva Beli cvet v Beričevem že tretje leto. V njej poje 12 pevcev, ki prihajajo iz občin Dol pri Ljubljani in Domžale. Vsem je bila skupna želja, da bi se kdaj preizkusili tudi na odru izven Slovenije.

Prva taka priložnost se jim je ponudila za prvomajske praznike, saj so pod vodstvom Barbare Jurič prvič gostovali na Nizozemskem, kamor jih je povabil predsednik Društva

prijateljev Slovenije Lipa, g. Fred Wolsnik. Nastanili so se v prijaznem kraju Zelhem, kjer so imeli dva koncerta. Zapeli so 14 slovenskih ljudskih pesmi, ki opisujejo Slovenijo. V veznem tekstu, ki ga je v angleščini prebrala Katjuša Kreft, so bile omenjene vse slovenske pokrajine in njihove značilnosti. Slovenijo pa smo jim pokazali tudi v slikah. Poslušalci so med drugim izvedeli, da je Slovenija razdeljena na 9 regij, ki so si med seboj povsem različne: Štajerska je posejana z naravnimi lepotami in izredno bogato kulturno zgodovinsko dediščino. Dolenjska je gričevnata pokrajina, bogata z gradovi, preprejena z rekami in gozdovi, v katerih se lahko sprehodimo ali pa nabereemo različne gozdne sadeže. Tu so ljudje prepoznavni po svoji hudomušnosti in

gostoljubnosti in prav radi vas postržejo s svojim dobro poznanim cvičkom. Primorska je najbolj raznolika pokrajina, saj obsega vse: alpski svet, kraški svet z jamami ter majhen, a prelep košček slovenskega morja; Gorenjska pa se razprostira do vsem dobro znanega Triglava in ponuja veliko možnosti, da preživite svoj dopust na zdrav način. S seboj so pripeljali še gostjo, Urško Zavrl, ki se je predstavila s citrami v tipični domači narodni noši. Občinstvo je bilo navdušeno, mi pa veseli, da se lahko predstavimo v drugi državi. Velika želja pevcev, prepevati ljubiteljem slovenske ljudske pesmi, je bila uresničena. Pa kmalu na snidenje!

Voor mij, Edy,
was er een
week later
weer een
feest van
Sloveense
zang.

Het koor Zvon uit Zuid-
limburg trad op tijdens een
korentreffen in Aumetz in
Noordfrankrijk. In Aumetz
vond op zaterdag 6 mei 2006
een ontmoeting plaats van 9
Sloveense koren, die allemaal
terug gaan tot de tijd dat
Slovenen in het mijngebied
van Noordfrankrijk, België,
Duitsland en Zuidlimburg
hun brood kwamen verdienen!
(iti s trebuhom za kruhom!)

Het Organiserende koor uit
Aumetz komt voort uit een
Sloveense Werkersvereniging
van 1926, een 80jarig feest
dus. Het was ernaar! Een
liederenfeest 's middags dat
's avonds voortgezet werd
met een feest van zang, dans,
voortreffelijk eten en heerlijke
wijn (enne ... ook bier, hoor).

Zvon overnachtte in Esch
sur Alzette, wandelde in
de morgen door het mooie
stadje met zijn schitterende
kathedraal en reisde vervolgens
vlug naar huis, naar Heerlen
waar we om 5 uur nog een mis
zongen bij de Leenderkapel in
Schaesberg. Ik bedoel maar!

edy

Hoge Sloveense onderscheidingen in Heerlen.

*Op zondag 9 april j.l. werd in de Heerlense wijk
Heksenberg (stadsdeel Heerlerheide) de jaarlijkse
Sloveense Dag (Slovenski Dan) gehouden onder auspiciën
van de Nederland/Sloveense zangvereniging ZVON.
Evenals voorgaande jaren werd het een groot succes en
genoten de aanwezigen van onvervalste Oberkrainer-
muziek, gebracht door het Oberkrainerensemble
"Begunje",*

Hoge Sloveense onderscheidingen

Tijdens deze Sloveense dag was er een complete aange-
name verrassing toen bleek dat, speciaal uit Den Haag,
de Sloveense ambassadeur mevr. Tea Petrin vergezeld
van de Sloveense attachee, naar Heksenberg was afge-
reisd om in het Gemeenschapshuis aan de Hei-Grin-
delweg enkele hoge Sloveense onderscheidingen uit te
reiken. Namens het ministerie van Sloveense Culturele
Zaken mocht de Sloveense ambassadeur aan de heren
en oud-voorzitters ZVON Huub Hochstenbach en
Frans Jancic genoemde, maar per hoge uitzondering
te verlenen Sloveense onderscheidingen uitreiken. De
onderscheidingen werden verleend voor hun jarenlange
grote inzet voor de Sloveense zangvereniging ZVON
in de Sloveense gemeenschap en het jarenlang promo-
ten van de Sloveense cultuur en het Sloveense lied in
Nederland.

(door Callie Steijaert)

Art Brut Twente was een kunstmanifestatie van kunstenaars met en zonder verstandelijke handicap uit meerdere landen, die begon op vrijdag 26 mei en eindigde op zondag 4 juni 2006.

Er waren ook een aantal Sloveense deelnemers van de VDC – INCE Mengeš en VDC – Vrhnika.

Art Brut Twente werd gedurende 10 dagen in de vorm van workshops met diverse beeldende disciplines uitgevoerd door Atelier Artistiek Hengelo. Dit kunstevenement was het resultaat van een 18-jarige ontwikkeling van Atelier Artistiek en een bijna evenlange samenwerking van soortgelijke instituten in binnen- en buitenland.

Organisator Edo Zupan had een degelijk en succesvol programma samengesteld. Behalve 10 dagen hard werken, was er ook plaats voor ontmoeting en ontspanning. Men verbleef in het NIVON huis »Krikkenhaar« te Bornerbroek en maakten interessante trips naar Giethoorn en het Kroller Muller Museum.

Hengelo 2006

Od 26.maja do 4.junija je potekalo slikarsko popotovanje za osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju v Holandiji. Sodelovali so: VDC INCE enota ZU iz Mengeša, VDC Vrhnika, Art school Maksilas Aptieka iz Litve in Atelier Artistiek Iz Hengela.

Dela so potekala v petih različnih delavnicah in sicer:

- Mozaik; vodila jo je Marianne Debakker
- Keramika; vodil jo je Egon Meijer
- Tekstil; vodila jo je Jenette Stegman
- Grafika; vodil jo je Fra Paalman
- Participacija (umetnost sodelovanja); vodil jo je Martijn Breman

Varovanci so v delavnicah ustvarjali štiri dni. Seznanili so se z različnimi tehnikami ustvarjanja. Z malo domišljije, dobre volje in ustvarjalnim delom so nastajali čudoviti izdelki iz gline, slike, mozaiki, rože iz tekstila,...

Delavnico katero je vodil Martijn Bremar je bila še posebej zanimiva, saj je staro pohištvo dobivalo novo podobo v pisanih barvah. Zadnji dan smo si ogledali v Hengelu njihov teater Kamak, kjer so nam premierno zaigrali predstavo Go to Vegas, nad katero smo bili vsi navdušeni. Za nas je bilo bivanje in ustvarjanje v Holandiji nova izkušnja, saj smo v Slovenjo odnesli veliko novih vtisov. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo Stichting Dagcentra 'Twente', organizatorju Zupan Edu, njegovim sodelavcem in Svetu staršev.

(Alenka Miklavčič in Melita Žerjav)

Op zaterdag 3 juni jl. bezocht ik de opening van de eindexpositie in Galerie Artistiek te Hengelo, waar eveneens te merken viel dat het een succesvolle formule is geweest om deze kunstenaars op die wijze bij elkaar

te brengen. De sfeer zat er goed in mede dankzij het optreden van de boerendansers in klederdracht en oude volksmuziek. Behalve de mooie woorden van de burgemeester van Hengelo, de heer Frank Kerckhaert en de heer Piet Jettinghoff, directeur Stichting Dagcentra Twente maakte vooral indruk de korte toespraak van 1 van de deelnemster, waarvan de kern was: »Wij werken niet met ons verstand. Wij werken met ons gevoel !«.

Govor Tanje Lukman iz odprtja razstave: UMETNOST

Umetnost je kiparstvo, slikarstvo, grafika, mozaik, gledališče in glasba. Mladi umetniki radi izražajo svoja čustva, ki pridejo iz srca. Za kiparjenje je glina, modelirke, za slikarje pa so platna čopiči in barve. Umetnost je eno srce umetnikov. Edo nas je povabil v svoj atelje. Naredili smo veliko izdelkov, ki si jih boste lahko ogledali na razstavi. Na ogled v ljudno vabljeni. Slovesno odpiramo našo skupno razstavo z našimi izdelki. Iskreno zahvalo izrekamo Edu Zupanu za ustvarjalno pot.

Bijenkastpanelen en de Krainer "Bij"

In Slovenië ontwikkelde zijn in de 18de en 19de eeuw een typisch eigen vorm van volks-schilderkunst, het beschilderen van panelen van bijenkasten. Het houden van bijen werd in Slovenië al vanaf de 16de eeuw gedaan, maar in de 18de eeuw ontdekte men dat je de beestjes handig in een grotere bijenkast kon houden. Op die manier konden de honingraten eruit gehaald worden zonder de korf te vernielen. Vóór de dozen kwam een paneel te zitten met erin een gleuf voor de bijen. Die panelen konden weer leuk beschilderd worden, en zo ontstond deze vorm van volkskunst, die halverwege de 19de eeuw haar hoogtepunt vond. De beschilderde bijenkastpanelen, panjska končnica, kwamen vooral voor in de sub-alpine regio's. De schilderijen hadden zowel religieuze als profane thema's, waarbij op het laatste terrein met name scènes uit volksverhalen, mythes en

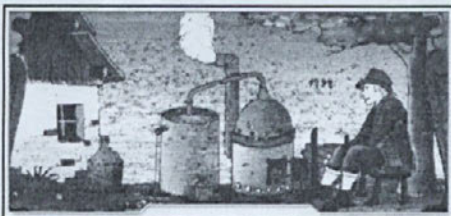

fabels werden afgebeeld. Ook historische onderwerpen belandden op de panelen. Rond 1900 was het echter gedaan met het beschilderen van bijenkasten. Een nieuw type bijenkast kwam in zwang, dat minder geschikt was voor decoratie met miniatuurtjes. Originele panelen tref je nu voornamelijk nog in musea aan. Nieuwe panelen worden alleen voor de souvenirmarkt beschilderd en komen niet in bijenkasten, maar aan de muur terecht.

Met toestemming overgenomen uit: Dominicus reisgids Slovenie door Guido Derksen ISBN 90 257 3092 2 / NUGI 471

In Radovljica is een Bijenmuseum met een zeer uitgebreide collectie originele bijenkastpanelen. Een bezoek aan dit museum is zeer de moeite waard en bovendien is er nog veel meer te beleven en te zien in dit mooie plaatsje. Hieronder het adres en een korte weergave in het Sloveens. In het museum en op internet is ook info in het Engels en Duits te vinden.

Čebelarski muzej/Muzeji radovljiške občine
Linhartov trg 1
4240 Radovljica
tel.: 04 532 05 20
fax.:04 532 05 24
e-mail: muzeji.radovljske.obcine@siol.net

ČEBELARSKI MUZEJ
V RADOVLJICI sodi v vrsto specialnih muzejev. Od odprtja 1959 skrbi za bogato dediščino slovenskega čebelarstva, jo evidentira, zbira, dokumentira, predstavlja in popularizira. Svoje prostore ima v baročni Thurnovi graščini v starem delu mesta. Zbirka predstavlja tri ključne teme, ki zaznamujejo slovensko čebelarstvo: avtohtono raso čebel, svetovno poznane in priznane čebelarje in poslikane panjske končnice. V dveh prostorih se obiskovalec seznani z zgodovino čebelarjenja na Slovenskem. Prvi predstavlja čebelarjenje od začetkov do sredine 19. stoletja in dva čebelarska učitelja, pisca in čebelarja: Petra Pavla Glavarja in Antona Janšo, prvega učitelja čebelarstva na Dunaju.

Gradivo v drugem prostoru zajema čas od sredine 19. do sredine 20. stoletja. Poleg izpopolnjenega čebelarskega orodja in panjev so tu predstavljeni svetovno znani čebelarski trgovci (Jan Strgar, Mihael Ambrožič), konstruktorji panjev (Anton Žnidaršič) in pomembnejša čebelarska literatura. Del bogate zbirke poslikanih panjskih končnic Čebelarskega muzeja, med katerimi je tudi najstarejša doslej znana,

obiskovalcu odkrije najbolj izviren del slovenske ljudske umetnosti. biološki sobi se obiskovalec seznani z biologijo čebel. Bližnji posnetki, fotopovečave, zvoki iz panja in žive čebele v opazovalnem panju (od spomladi do jeseni) nazorno prikazujejo življenje in delo čebel. Z delom gorenjskega tipa čebelnjaka v naravni velikosti in sodobnim čebelarskim orodjem je ponazorjeno sodobno čebelarjenje, hkrati je prostor namenjen video predstavitvam in računalniški aplikaciji, ki govori o čebelah in čebelarjenju na Slovenskem.

Pot skozi muzej se zaključuje v prostoru za občasne in priložnostne razstave (kopije panjskih končnic, projektno delo učencev na čebelarsko temo ...).

Dodatna ponudba so muzejske delavnice, v katerih otroci in šolarji izdelujejo sveče iz čebeljega voska in poslikavajo panjske končnice, in muzejska trgovina v vstopnem prostoru s publikacijami, razglednicami, kopijami panjskih končnic, izdelki iz voska, medom.

Vodenje v tujih jezikih (angleščina, nemščina, italijansščina) in sprejem skupin izven odpiralnega časa je potrebno najaviti 5 dni vnaprej.

POSLIKANE PANJSKE KONČNICE

Sredi 18. stoletja so se na prednjih stranicah ljudskih panjev kranjičev pojavile slikarije. Končnice so bile slikane z oljnimi barvami, prostoročno ali z uporabo papirnate šablone. Predloge za motive so bile upodobitve v cerkveni umetnosti, ilustrirana biblija, podobe, slike na steklo, grafični listi. Dosedaj znano motiviko sestavlja preko 600 različnih motivov. Številnejši in starejši so motivi z nabožno vsebino. Med najbolj pogosto upodobljenimi sta Marija kot univerzalna zaščitnica, ki je naslikana tudi na najstarejši znani končnici (iz 1758), in sv. Florijan. Skupino posvetnih motivov sestavljajo domišljjski prizori (npr. živali v človeški vlogi, norčevanje iz rokodelcev), lovski prizori, zgodovinske teme in prizori iz vsakdanjega življenja.

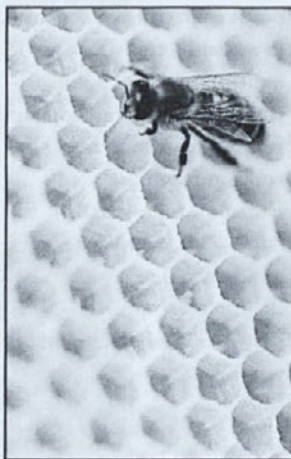
Slikanje na procelne deščice panjev, ki je na prelomu 19. stoletja začelo odmirati skupaj s panji kranjiči, je posebnost slovenskega alpskega prostora in nepogrešljiv del slovenske ljudske umetnosti.

APIS MELLIFERA CAR- NICA (Krainer bij)

is tegenwoordig het meest bekende bijenras in Europa.

Desondanks weten de meeste imkers nog steeds niet, waar deze bij vandaan komt. Deze bij is oorspronkelijk afkomstig uit het land "aan de zonnige kant van de Alpen" – uit Slovenie. Hier waren de imkers in staat om de natuurlijke afkomst van deze bij – DE KRAINER BIJ – te behouden.

Bijna een derde van het zuidelijk gedeelte van Slovenie is Karst: een soort landschap waar typische Karst-verschijnselen plaats vinden. In het west-zuidelijk gedeelte heeft Slovenie ook een klein stukje kust op 42 km (tussen Trieste in Italië tot Umag in Kroatië). De natuur omstandigheden in Slovenie zijn voor de imkers moeilijker dat ergens anders. Het land is niet egaal, er bevinden zich verschillende planten en dieren, zowel ooievaars als beren.

Het klimaat is ook bijzonder, men spreekt over een soort meteorologische corridor dat beïnvloed wordt door de middellandse Zee, de Alpen, de Panonische vlakte en de Dinara bergen. Dat houdt in dat er grote verschillen tussen de temperaturen kunnen ontstaan; zeer hoog in de zomer en zeer laag in de winter. Deze weeromstandigheden lieten alleen maar dieren toe die zich aangepast hadden. Er leven ook bijen die zich aangepast hadden aan dit soort omstandigheden. Ik heb het over de - KRAINER-BIJ onze "sivka". Het land heeft al jaren een traditie m.b.t. de bijenkunde. Al 200 jaar geleden hebben de imkers gebruik gemaakt van de vlijtigheid van dit soort bijen. Zelfs het keizerlijke hof in Wenen had een Sloveense bijen-specialist in dienst (Anton Jansa). Tegenwoordig kan het aanbod virtueel op gang komen. Sloveense imkers bieden wereldwijd de vlijtige Krainer-bij aan de geïnteresseerden. Menig onderzoeker, zoals bij voorbeeld professor Friedrich RUTTNER, heeft zich geïnteresseerd voor het houden van bijen zoals de Sloveense imkers dat doen met beschilderde bijenkasten. Het moderne imkeren heeft echter meer doelen waarbij het enerzijds gaat om de productie van honing, melk

van de koningin en stuifmeel en anderzijds om propolies en het broedsel van raskoninginnen. Vroeger hielden de boeren alleen bijen voor het verkrijgen van suiker, aangezien honing een eeuw lang de enige zoetstof was. Echter onder invloed van enkele notabelen heeft de massaproductie van bijenvolken en "pakketbijen" zich in Slovenië ontwikkeld. Jarenlange traditie heeft van de Sloveense imkers ware meesters gemaakt. Aanteekeningen uit de 15e eeuw getuigen van handel in honing en was. Een van hen, is dankzij de bijen in de loop van de 18e eeuw in de geschiedenisboeken terechtgekomen en wel: Anton Janša. Deze jonge boerenzoon, geboren in Breznica bij Radovljica, was de eerste leraar van de keizerlijke bijenschool in Wenen onder keizerin Marija-Terezija. Zijn studie en boek "Zwermen" (1771) en zijn complete werk "Complete Traité over

imkeren" (1775) hebben veel bijgedragen aan de ontwikkeling van het imkeren. Ondanks het geweldige werk van Anton Janša mogen we de kenmerken van de bij uit deze Sloveense regio's niet vergeten. Deze Sloveense bijen verschillen zeer van de anderen bijenrassen en het ras heeft zo in 1875 de volgende wetenschappelijke naam gekregen:

APIS MELLIFERA CARNICA

Dankzij Janša werden de Slovenen in de 19e eeuw bekend als koninginnen- en bijenvolkhandelaars wat duurde tot het einde van het Oostenrijkse keizerrijk. Tijdens het Oostenrijks Hongaarse keizerrijk stuurden bijenhandelaars zwermen en hele bijenfamilies in hun korven, kranjice genaamd, over heel Europa. Sommigen zoals baron Rotschutz of Mihael Ambrožic uit Mojstrana zonden hele wagonnen vol met bijen naar Centraal-Europa en schepen vol vanuit Triest naar Noord-Amerika. Deze bijen waren afkomstig uit het gebied tussen de Adriatische zee en de rivier Drava waar na 1918 de nieuwe landen Slovenië, Oostenrijk, Kroatië en Hongarije te vinden zijn. Sinds 1857 tot aan de 1e wereldoorlog hebben de bijenhouders uit het Kranjska

(het huidige Slovenië) meer dan 170.000 koninginnen over de hele wereld verspreid. Ondanks twee wereldoorlogen is de carnica bij met name in Noord- en Centraal-Europa een begrip. Dankzij de Slavische emigranten staat de bij in Noord-Amerika na verdere selectie in de Verenigde Staten beter bekend onder de naam NEW WORLD CARNIOLAN BEE. Met de komst van nieuwe hybride bijenrassen na de 2e wereldoorlog, is er in Slovenië een geweldige vooruitgang geboekt wat betreft het selecteren van de carnica bij, met name na 1984 toen het landelijke selectiebureau voor de carnica bij is opgericht (Stichting voor de selectie van de Carnica bij), die direct valt onder het Ministerie van landbouw. Een van hun taken is het beschermen van de autochtone bijen, met name na het onafhankelijk worden van Slovenië in 1991. Sinds 1992 worden alle koninginnen geregistreerd en regelmatig getest in de selectiecentra. Het Ministerie van landbouw beschikt over specialisten op het gebied van imkeren en veterinaire zorg in het kader van het programma "Selectie van de carnica bijen en het organiseren van de stambomen". Ook ander plannen zijn in de maak om de kwaliteit van de carnica koninginnen zoveel

mogelijk te verbeteren. Het landelijke selectiebureau koopt jaarlijks 1200 koninginnen van de bijenkwekers om zo na het testen de beste nakomelingen voor het komende jaar te krijgen. Alle gegevens worden geanalyseerd en geïnclassificeerd op type bij die het meest geschikt is voor het grazen, bestuiving enz. Elk jaar verstrekt de Državni urad za izbor kranjice (Stichting voor de selectie van de Carnica bij) vergunningen aan 15 tot 20 moerenkwekers die gecontroleerd worden en alleen geregistreerde moerenkwekers kunnen koninginnen exporteren, zodat de kwaliteit van de carnica bij gewaarborgd blijft. Het importeren van andere bijenrassen is in Slovenië niet gewenst en niet toegestaan. Het is zelfs zo dat een moerenkweker de hele broed moet vernietigen als die niet van het ecotype carnica bij is om zo de raszuiverheid van de zwerm te kunnen garanderen. Vandaag de dag is opnieuw begonnen met een kwalitatieve productie en wel tot 30.000 moeren per jaar waarvan 1/3 wordt uitgevoerd. We zijn echter van mening dat de productie nog eens zo groot zou kunnen zijn aangezien met name in West-Europa en delen van Zuid-Amerika een grote interesse bestaat voor deze bij. Waar de Italiaanse emigranten

jaren geleden in zijn geslaagd, kunnen wij met de huidige moderne techniek bereiken, aangezien we binnen enkele seconden de bij aan kunnen bieden aan de hele wereld middels dit scherm. Met zijn verbeterde kwaliteit in het vooruitzicht en zijn jarenlange bijentraditie organiseerde Slovenië in 2003 in Ljubljana het 38ste wereld bijencongres APIMONDIA.

Slovenie ligt op het natuurlijke kruispunt van verschillende klimaten: alpenklimaat, panonische klimaat, mediterrane klimaat en dinarische-karst klimaat. Dit is het enige land waar op een zo'n klein gebied 4 ecotypen van de Krainer bij (Carnica) te vinden zijn (het alpenecotype in het noordwesten, het mediterrane ecotype dichtbij de Adriatische zee, het dinaarse-karstecotype in het zuidoosten en het panonsecotype in het noordoosten

van Slovenie). Sinds 1984 is het telen van moederbijen opnieuw bevorderd. Dankzij de permanente controle van het Ministerie van Landbouw te Slovenie (Ministrstvo za kmetijstvo) kunnen we vandaag de dag op grond van de kwaliteiten zeggen, dat de carnica moederbijen hoog geprezen zijn. Meer info: www.carniolan.com/nl/

Wilt u de activiteiten van onze vereniging ook volgen op internet? Ga dan naar onze website: www.lipa-online.org Maak optimaal gebruik van het Prikbord en meldt u aan voor de gratis digitale Nieuwsbrief. Kijk ook bij onze Partners en Nog Meer Vrienden van Slovenie. Geef s.v.p. ook uw reactie via Comments, zodat wij deze site voor u optimaal kunnen laten zijn.

Home Nieuws en Agenda Inhoud

Lipa-Online.org

Website van de Vereniging Vrienden van Slovenië

Welkom

WELKOM / DOBRDOŠLI

ali "LIPA-Online"

Vereniging vrienden van Slovenië in Nederland
Zbiranje prijateljev Slovenije na Nizozemskem

Deze website is 1 van de activiteiten van de Vereniging Vrienden van Slovenië, waar u ook (betaald) lid van kunt worden. Leden ontvangen o.a. het jaarkaartlid LIPA per post en kunnen deelnemen aan "treks". In het sub-menu van WELKOM vindt u meer informatie over onze vereniging, zowel in de Nederlandse als in de Sloveense taal.

Neem even de moeite en klik wat een echt lidmaatschap aan voordien heeft in vergelijking met deze gratis internet site.

Lees in het sub-menu "over de vereniging" meer over onze Vereniging en hoe u lid kunt worden !!

U kunt hier een voorbeeld van een "LIPA" downloaden. Het is niet wettelijk en u heeft Acrobat Reader nodig.

Sponzors:

- Razno Puh
- Kraljev Design
- Indovasil
- Slovenske Startovane

Wilt u hier ook een link?

Vraag naar de mogelijkheden

Laatste Ontwikkelingen in Slovenie

Door: Alexander Vink vanuit Slovenie (reacties: trafo@vink.zzn.com)

VAST GESTELDE WISSELKOERS

Sinds midden Juni is de wisselkoers tussen de Sloveense Tolar en de EURO vastgesteld. tot de toetreding van Slovenie in de EMU, naar verwachting begin 2007.
1 EURO = 239,64 SIT

NEDERLANDSE AMBASSADE IN LJUBLJANA

Website www.netherlands-embassy.si

NEDERLANDSE BUSINESSCLUB SDBP- SLOVENE DUTCH BUSINESS PLATFORM

Website: www.sdbp.eu
Info-Email: info@sdbp.ca
en sdbp@nis.cjb.net

BENZINEPRIJZEN PER 14 MEI 2006

EURO SUPER (95)

251,60 SIT (= EUR 1,05)

EURO SUPER PLUS

(98/100) 255,80 SIT (= EUR 1,07)

DIESEL (D2)

240,50 SIT (= EUR 1,00)

Met ingang van 1 juli 2005 heeft OMV GEEN SUPER PLUS (98) MEER DEZE IS VERVANGEN DOOR DE VERBETERDE 100 OCTAAN BENZINE.

SLOVEENSE ENGELSE/ DUITSE RADIO VIA SATELIET

Al vele jaren is het radio station RMI, Radio Maribor International bekend vanwege het feit dat zij zowel nieuws en informatie brachten in de Duitse- en Engelse taal. Het station was toen alleen te ontvangen in het Noord-Oosten van Slovenie. Nu heet het station al enige tijd RSI, Radio Slovenija International, de programering is nog steeds hetzelfde en specifiek gericht op de buitenlandse gasten in Slovenie.

Men kan het station nu ook in Nederland ontvangen via de sateliet voor een ieder die op de hoogte wil blijven van het dagelijks Sloveense nieuws in de Duitse- of Engelse taal en wel via:

HOTBIRD 3

13 graden Oost

Transponder 80

Frequency 12 303

En natuurlijk als men in Slovenie op vakantie of op doorreis is via de FM radio: Maribor-Podravska en Pomurje(noord -oost Slovenie 102.8

Savinska(Celje(Zasavje 91.1
Posavska 93.4
Ljubljana e .o. 100.8
Primorje- Tolmin/ Nova Gorica 101.3
Primorje- Ajdovscina/ Nova Gorica 93.9
Primorje - kust(Koper, Portoroz, Piran) 98.9

OOSTENRIJKSE Vliegmaatschappij FAILLIET WELKE VLOOG VANAF MARIBOR

Enige tijd terug werd de Oostenrijkse vliegmaatschappij Strzrian Spirit, welke ook vloog vanaf vliegveld Maribor, onder de naam Slovenian Spirit failliet verklaard. Nadat het Oostenrijkse bedrijf Stadtwerke Graz geen geld meer wilde stoppen in de onderneming. Waardoor men gedwongen werd om alle vluchten te staken. Men vloog elke dag vanaf Vliegveld Maribor naar Parijs Charles de Gaulle en terug via Salzburg. Ondertussen proberen enkele bedrijven uit Steiermark een nieuwe Maatschappij op te zetten. Opmerkelijk is dat de Maatschappij de vluchten stopte exact op dezelfde dag dat men 3 jaar eerder van start ging met de onderneming.

De vluchten van Graz zijn overgenomen door Lufthansa, Swiss, Austrian en de low budget aanbieder Intersky uit Oostenrijk. Het vliegveld moet zeer snel een contract ondertekenen met de Sloveense Ministeries om zo te zorgen dat Ryanair kan beginnen met vliegen vanaf en naar Maribor. Ryanair heeft plannen om vanaf Maribor vluchten uit te voeren van en naar London, Barcelona en Berlijn. De Sloveense onderneming Prevent had ook 14 % aandelen in Styrian Spirit om zo via deze maatschappij het vliegveld Maribor een nieuw leven in te blazen.

BEKENDE SLOVEENSE TV - PERSOONLIJKHEID MOET DE GEVANGENIS IN

De bekende Sloveense ex - tv presentator Stojan Auer, die een eigen radio station in Maribor heeft, werd door de Sloveense rechtbank veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf vanwege het verzwijgen van inkomsten op

de belastingpapieren. Hij werd enkele dagen later vrijgelaten. Hij zou voor de belasting zo'n 25 miljoen Tolar (= EUR 104.170,-) verzwegen hebben.

EILAND IN MEER BLEED BLIJFT VAN STAAT

Na een 14 jaar durend denationalisatie proces blijft het wereldberoemde eiland in het meer van Bled van de Staat. Deze uitspraak deed onlangs het Gerechtshof. Maar de Katholieke Kerk is het daar niet mee eens en blijft doorvechten voor terugave aan de Katholieke Kerk.

TELEVISIE PERSOONLIJKHEID IN ELKAAR GESLAGEN

Op 19 maart jl. kreeg de Sloveense TV - persoonlijkheid 2005, Jozé Cinc, een paar rake klappen. Het voorval was op klaarlichte dag in Murska Sobota. Na de aanval was hij enige minuten buitenwesten. De dader is een onbekende en viel van achteren aan in Prekmurje. Jozé Cinc is vooral meer en meer bekend geworden door zijn controversionele

stijl van presenteren. Nadien verklaarde hij wel zo verder te willen gaan.

EERSTE COMMERCIELE ORCHIDEEN KWEKERIJ VAN MIDDEN-EUROPA IN PREKMURJE

Onlangs is met steun van EU geld en ander gelden begonnen met het kweken van orchideeën op commerciële basis. Het bedrijf zal 11 werknemers gaan tellen. De 2 oprichters hebben in Nederland bij een kwekerij de kennis opgedaan. De glaskas is opgezet door een Nederlandse bedrijf en deze levert tevens de jonge plantjes voor de kwekerij.

KONINGINNEDAG IN SLOVENIE

Op 26 april werd in Ljubljana bij de Nederlandse Ambassadeur, de jaarlijkse Koninginnedag gevierd. Nederlanders woonachtig in Slovenie waren uitgenodigd, maar ook andere prominente personen.

Het weer speelde mee het was een zonnige en warme namiddag, waardoor alles in de tuin kon plaatsvinden. Er waren traditionele hapjes zoals: Bitterballen, Nederlandse kaas, asperges, Nederlands bier, etc... Verder was er ook een band aanwezig, die ook het Wilhelmus speelde.

ECONOMIE

TREKT DE KBC (Belgische Bank) ZICH TERUG UIT NLB (Nova Ljubljanska Banka) ?

Rond 9 mei heeft de KBC, Belgische Bank, bekendgemaakt dat zij zich willen herorienteren op hun aandeel in pure financiële zonder daarbij in de Raad te willen zitten. Dit zou volgens een aantal personen betekenen dat KBC zich

wil terugtrekken. Dit komt volgens de experts door de problemen die NLB heeft o.a. in Kroatie en zodoende kan KBC dus geen Kroatische Bank overnemen. KBC heeft nu 34% belang en had het idee om dit uitbreiden naar 49%, wat zou betekenen dat NLB dan in buitenlandse handen zou komen. EBRD heeft ook aandelen in de Bank waardoor dus zij samen de meerderheid zouden hebben. KBC gaat geen actief bank beleid meer voeren, alleen zuiver financiële beleggingen. Dit kan tot gevolg hebben dat zij dan hun aandelen verkopen.

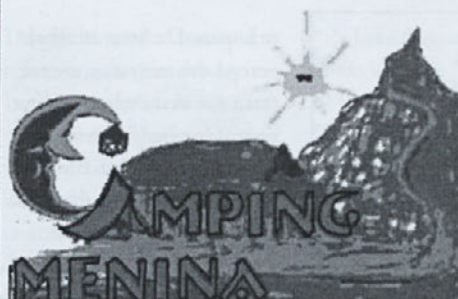
TELEKOM + NKBM WORDEN GEPRIVATISEERD

De Sloveense Staat zal binnenkort een advertentie plaatsen met de oproep aan alle Slovenen om aandelen

te kopen. De Staat heeft al gezegd dat men niet toe zal staan dat een andere Telcom bedrijf het bedrijf mag overnemen. De NKBM, Nova Kreditna Banka Maribor, zal ook geprivatiseerd worden. Ook hier wil de Staat nog invloed kunnen houden op de gang van zaken.

DE EURO KOMT IN JANUARI IN SLOVENIE

Zoals het nu naar uitziet lukt het Slovenie nog steeds aan alle eisen te voldoen voor de EURO. Dit betekent dat vanaf 1 januari 2007 de EURO het officiële betaalmiddel wordt. De dubbele valuta de Sloveense Tolar + EURO zullen gezamenlijk de eerste 14 dagen in de omloop zijn en vanaf de 3^e week van januari alleen nog de EURO. Men kan dan de Tolar alleen nog kosteloos omwisselen bij de banken gedurende 3 maanden. Men houdt er al rekening mee dat waarschijnlijk alle dingen duurder zullen worden. Sinds maart jl. moeten in Slovenie alle produkten al dubbel geprijsd zijn in Tolar + EURO.

Camping with a personal touch.

In North Slovenia,
Upper Savinja valley

Mr. Jorij Kolenc

Varpolje 105

3332 Recica ob Savinji

Tel. +386 (0) 35 835 027

GSM: +386 (0) 41 771 846

www.campingmenina.com

KnislowDesign

**Ontwerp,
opmaak en
drukwerk
verzorging**

De Geer 7

7021 NR Zelhem

Tel. (06) 41 46 11 92

knislow@chello.nl

www.knislow.nl

Slovenie Tours

Postbus 3043 / Wilderkade 22

2935 ZGOuderkerk a/d IJssel

Tel.: (0180) 684 684 * Fax.: (0180) 684 031

Reisburo SLOVENIË

Tickets Amsterdam/Brussel naar Ljubljana

*Informeer altijd naar
de actuele prijs !!!

295,-^{*} Euro

incl. Luchthaven belasting en boeking kosten (prijswijzigingen voorbehouden)

Op alle reizen / autoverhuur / hotels / appartementen 5% korting!

Op alle wintersport aanbiedingen 5% extra korting!

Gratis annulering verzekering.

WWW.SLOVENIETOURS.NL

SCHERMER WIJNKOPERS & DISTILLATEURS

SEDERT 1782 IN HOORN

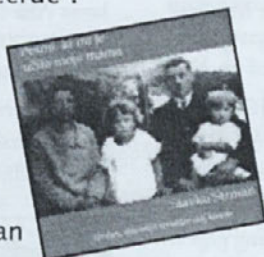
TEL: 0229 - 21 77 77 • FAX: 0229 - 21 87 65

SPECIALIST IN O.A. SLOVEENSE WIJNEN

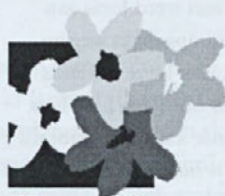
Een must voor liefhebbers van Sloveense volksmuziek: C.D.'s met zang en harmonika begeleiding. Meer dan 100 liedjes: "die mijn moeder mij leerde".

gezongen
en gespeeld

door:
Slavko Strnman

Informatie: 045-5218150

Slovenija

Verkeersburo Slovenië

Wijnstraat 90a

3011 TP Rotterdam

Tel. (010) 465 30 03

Euro House Nederland
IN- EN EXPORT

Buitenkamp 27
7214 BH Epse Holland

Tel. 0575-494703

Fax 0575-491005

Mobiel 0653118079

Email: eurohouse@wxs.nl

Viktor V. Solar

WEER GRENCONFLICT AAN DE SLOVEENSE KUST

Begin mei werd Joras aan de grens opgepakt wegens provocatie. Deze bekende Sloveen heeft een huis hop Sloveense kadastrale grond, alleen is nu Kroatie. Hij heeft enkele dagen vast gezeten in Kroatie. Diverse Sloveense politici hebben zich ingezet voor hem. Toen men Joras wilde arresteren sprong hij de rivier in en werd later eruit gehaald.

SLOVEENSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN DIMITRI RUPEL IN NEDERLAND

Op 18 mei zal de Sloveense Minister van Buitenlandse Zaken een officieel bezoek brengen aan Nederland. Daarbij zal tevens een handelsdelegatie aanwezig zijn. Tevens wordt er voor de Nederlandse Leden van

de SDBP een bijeenkomst gehouden, waarbij naar alle waarschijnlijkheid ook een aantal Sloveense SDBP leden aanwezig zijn. En verder zullen ook de Sloveense Ambassadeur in Nederland, Mevr. Petrin en de Minister aanwezig zijn.

SLOVENIE KRIJGT DE EURO IN JANUARI 2007

Op 16 mei hebben de Ministers in Brussel een positieve mededeling gegeven dat Slovenie de EURO in Januari 2007 mag invoeren. Slovenie voldoet aan alle eisen van Maastricht. De inflatie en de Staatsschuld is

duidelijk onder de grens van Maastricht. De Europese Centrale Bank, ECB, heeft tevens ook voor Slovenie de positief geadviseerd.

NEELIE SMIT KROES STELT ONDERZOEK IN NAAR STAATSSTEUN BEDRIJVEN

Op 17 mei werd bekend gemaakt dat de Europese Commissie een onderzoek gaat instellen naar hulpverlening door middel van geldlening en borgstellingen als financieringshulp aan slechte functionerende bedrijven. Het gaat hierbij om de Bedrijven Javor Pika en Novoles Straza, welke in 2004 steun van de Sloveense Staat hebben gehad. Dit is de eerste keer dat er zo'n onderzoek in Slovenie plaatsvindt.

VERKEER TUSSEN LENDAVA EN MARIBOR GROEIT

In het Noord-Oosten bevindt zich Slovenie's drukste regionale weg en wel tussen Lendava (Hongaarse grens) en Maribor. In maart jl.

maakten 80.000

Vrachtautos van deze weg gebruik, Dit aantal is exclusief het lokale vrachtverkeer en personen auto's.

Per maand is er een stijging van 10-15%. Gemiddeld zijn er zo'n 2700 vrachtauto's per dag.

EBRD VERKOOPT ZIJN AANDEEL SLOVEENS GROOTSTE BANK De Europese Bank voor Rebuilding en Ontwikkeling, EBRD, heeft bekend gemaakt dat zij hun 5% aandelen in Slovenie's grootste bank, NLB-Nova Ljubljanska Banka, wil gaan verkopen. De Belgische KBC heeft geen interesse getoond voor deze aandelen.

Alexander Vink

Tip: Križna jama

Križna jama je svetovno znana kraška jama. Njena posebnost je 22 podzemnih jezer s sigastimi pregradami, čez katere se preliva kristalno čista voda. Prvič je bila opisana 1832 leta. Že prvi obiskovalci so v jami opazili kosti jamskih medvedov, ki pa jih je načrtno začel izkopavati šele Ferdinand von Hochstetter, član dunajske akademije znanosti. Leta 1878 je s šestimi možmi, v spremstvu preparatorja Ljubljanskega muzeja Ferdinanda Schulza, v štirih dneh izkopal prek 2000 kosti jamskega medveda, ki so bile po njegovem mnenju ostanke najmanj 100-tih medvedov. Iz nabranega gradiva je sestavil dve popolni okostji, ki še sedaj krasita zbirko dunajskega naravoslovnega muzeja.

Najlepši vodni del, ki je dostopen samo s čolni, so šele po letu 1926 raziskali slovenski jamarji. Iz vode dveh potokov, ki pritekata iz Bloške planote, se izloča siga, ki gradi pregrade med jezери. Ker pregrade in z njimi vodna gladina še vedno rastejo, je voda zalila na tleh stoječe kapnike, kar daje vtis, da rastejo iz vode. Najbolj znan motiv Križne jame je prav gotovo podor Kalvarija. V tej bogato zakapani dvorani se jama deli na severni del Blata in severovzhodni Pisani rov. Rov Blata je težko dostopen in manj obiskan. Pisani rov, ki je dostopen samo s čolni, ima pritočni Matjažev rov z mogočnimi stebri kralja Matjaža in zaključno dvorano, imenovano Kristalna gora, ki je največji prostor v jami. Po dolgotrajnem močnem deževju voda v jami naraste in za nekaj dni onemogoči obisk.

Jamo si je pod vodstvom jamarjev možno ogledati po dogovoru vsak dan. Ogled prvega suhega dela in vožnja s čolnom po prvem jezeru je primerna tudi za večje skupine do 30 ljudi. Vodni del si lahko ogledajo samo manjše skupine - do 4 osebe. Obisk do Kalvarije traja 4 ure. Za ogled vodnega dela nudimo vso jamarsko opremo: visoke škornje, jamarsko obleko, čelade z lučjo in prenosni čoln.

Temperatura v jami je vse leto +8° C.
www.kovinoplastika.si/gsk/krizna-jama/

Bij het overlijden van Slavko Strman.

Onze goede vriend en trouw lid van Zvon, be-geleider van de dansgroep S F S Nizozemska, ver-zamelaar en uitgever van verschillende CD's met Sloveense volksliedjes, Slavko Sterman is op 5 juni 2006 overleden. Hij was geboren 14-12-1926 in Smartno pri Litija in Slovenië.

De begrafenis is in de Cornelius kerk in Heer-lerheide op zaterdag 10 juni, werd opgeluisterd door de Sloveense zang-vereniging Zvon, waarvan hij sinds 1971 lid was.

Slavko was in Slovenië geboren en als peuter met zijn ouders naar Nederland gekomen. Zijn vader was lange tijd voorzitter van de Sloveense St Barbara vereniging in Heerlerheide. In de beginjaren '50 nam Slavko het secretariaat van die vereniging op zich, voorzitter wilde hij, mede door zijn drukke muzikale activiteiten niet zijn. Slavko verzorgde zijn leven lang onze Sloveense feesten met zijn muziek, of dat nu kerkelijke of sociale feesten waren, zoals dansavonden of Sloveense dagen, moederdag of zang bij toneeluitvoeringen. Hij speelde succesvol met

zijn eerste dansorkest, The White Stars, ook in ander delen van Nederland, maar de Sloveense Narodna Glasba was hem het liefst. Toen rond 1965/1966 de Sloveense dansgroep zonder muzikant kwam te zitten sprong hij in. Hij zorgde voor de muziek, schreef diverse Sloveense authentieke dansen en zorgde voor de teksten. Met zijn eigen orkest, Die Lustigen Dorfsmusikanten, raakte hij tot ver buiten de regio bekend. Meer dan 25 jaar lang is hij als een soort ambassadeur van Sloveense vrolijkheid en blijheid door Nederland, België en Duits-

land getrokken. Daarnaast gaf hij door de jaren heen aan diverse mensen Harmonica les. Het bespelen van de "Wiener" is een heel aparte kunst en Slav onderrichtte graag anderen in die kunst, die hij zelf zo excellent beheerste. Hij zorgde er voor dat de traditionele volksliederen niet alleen gezongen werden, maar dat de zangers ook begrepen wat ze zongen. Hij vertaalde de teksten en verklaarde oude gebruiken en begrippen en maakte zo velen van de hier wonende jeugd enthousiast voor oude Sloveense liederen en tradities. Zo werkte hij

ook in de dansgroep en zorgde er zo voor dat ook een tweede, derde en vierde generatie emotioneel betrokken raakte bij het land van hun oorsprong: Slovenië.

Zijn inzet vooral, maakte het mogelijk dat de Sloveense dansgroep in 2003 het 50 jarig jubileum kon vieren. Als dank werd hem bij dat feest een Koninklijke Onderscheiding uitgereikt.

Toen hem vorig jaar door het bestuur van Zvon gevraagd werd om liederen en een mis op de Wiener te gaan begeleiden, zodat ook op die manier een facet van de Sloveense cultuur behouden bleef, heeft hij zich met enthousiasme op die opgave gestort. Alles was al nauwkeurig uitgewerkt, helaas heeft een rampzalige ziekte hem weg genomen, voordat deze plannen ten uitvoer gebracht konden worden. De Maša svete Barbare, die Ton Kropivšek voor dit plan gecomponeerd heeft, zal nu door een ander begeleid moeten worden.

Wij wensen zijn vrouw en kinderen veel sterkte bij dit droevige verlies. Een fijne, waardevolle mens is heen gegaan.

Bertie Pintaric, Edy Bevk,
Marian Abraas

Slovenië

Slovenië heeft een relatief modern ontwikkelde industrie, een goed functionerende agrarische sector en rijke bodemschatten. In 2000 groeide de economie met 4,75% (1999: 5% 1998: 3,8%) bij een inflatie van 8,9%. De werkloosheid bleef vrij stabiel rond de 12,2%. Het bnp bedroeg in 2001 \$11.200 per hoofd van de bevolking, ruim twee maal zoveel als in de andere voormalige deelrepublieken van Joegoslavië of in landen als Hongarije en Tsjechië. Het tekort op de betalingsbalans bedroeg in 2000 6,24 miljard euro, 31,4% van het bbp. De burgeroorlog in Joegoslavië (1991-1992), gepaard met een tijdelijke boycot door het buitenland, bracht veel schade toe aan het land, maar in vergelijking met de overige republieken kon Slovenië eerder aan de opbouw ervan beginnen. Slovenië heeft zich in principe gekwalificeerd voor het lidmaatschap van de EU en bevindt zich in de eerste groep van Midden- en Oost-Europese landen waarmee de EU toetredingshandelingen is begonnen. Het land voldoet aan bijna alle criteria die gesteld zijn in het Verdrag van Maastricht met uitzondering van het inflatiecijfer. De Sloveense economie krijgt steeds meer het karakter van een diensteneconomie, en deze sector is nu al verantwoordelijk is voor meer dan 61% (2001) van het bruto binnenlands product en dit percentage zal nog toenemen. Belangrijke onderdelen van deze sector zijn vooral de toeristenindustrie en verder transport, telecommunicatie en financiële dienstverlening.

Frelih

Er stond 'Hier melden' en daarom deed ik dat daar. "U bent?" vroeg een vriendelijke jongedame met een blozend appelgezicht om in te happen. "Ehhh... René Frelih".

"O ja, meneer Freriks. En u had een afspraak om half tien?"

"Nee, niet Freriks maar Frelih."

"Oh sorry, meneer Vreling... half tien?"

"Nee, Frelih, ef er ee el ie ha, met de 'h' van Hendrik op het eind.

"Goed meneer Felix Hendrik, gaat u maar even zitten. U wordt zo opgeroepen", zei Hollands welvaren, die mij niet helemaal serieus nam, had ik de indruk

"Waarvoor word ik opgeroepen?", vroeg ik een kleine zucht onderdrukkend, "ik wil alleen maar dit pakketje afleveren."

"Ooohhh, u bent een leverancier?!", bedacht Jona Gold zich opeens. "Dan moet u hier de eerste deur links, dan de hal doorlopen tot het blauwe bord met ons logo, daar weer links en daar geeft u het pasje en het formulier af - dat maak ik zo meteen even voor u klaar - samen met de levering, meneer Hendrix."

Ze greep vervolgens een vel uit een la, nam de pen in de aanslag en vroeg: "Wat is de

firmanaam?"

Ik voelde de bui al hangen.

"Frelih Produkties", zei ik zonder al te veel goede moed. "Vrieling met een korte of een lange 'V'?", vroeg zij, zonder zelfs maar met haar ogen te knippen.

"Een lange F", antwoordde ik, "maar het is niet Frielink, maar Frelih, zal ik het zelf even opschrijven?"

Zij luisterde niet, maar schreef naarstig Vrelie Productions en ik vroeg me af waarom ze niet tussen de fruitbomen was blijven steken.

"Zo", keek ze mij triomfantelijk aan, "dan bent u Hendrik Vrelie, het is me nu duidelijk.

Ik dacht even dat Hendrix de achternaam was, omdat u dat zo zei, maar dat is de voornaam, begrijp ik inmiddels", en ze duwde me pasje en formulier in de hand. Ze wees nog voorover buigend "hier links en dan zoals ik zei,

en daar zit de bewaker, die geeft u alles maar af, u ziet het vanzelf meneer ehhh... Vrelie."

Nou ja, what's in a name, nietwaar? Vrelie, Frielink, Freriks, Freki, Vredeling en zelfs Frolic en Frölich; ik ben het allemaal al eens geweest.

Ik legde de beschreven route af en aan het eind ervan zat een meneer die mij om het formulier en pasje vroeg. Daar maakte ik een kapitale blunder. Ik wees op het formulier en zei ongevraagd, alsof het ertoe deed: "Die naam klopt niet, je schrijft het een beetje anders, maar toe maar"... De waakzame man keek mij zó onguur aan, alsof ik van Al Quaida was, en zei toen een beetje krakend. "Maar die naam moet wél kloppen, want anders correspondeert die niet met onze gegevens, meneer Reilie!"

"Oké", zei ik, "heeft u een pen? Dan zet ik de juiste

naam er wel boven." Maar oh nee! dat ging niet zomaar. Ik moest terug naar Appelsap, want die had een doorslag van dit formulier "en dan heb je twee verschillende papieren voor één en hetzelfde bedrijf en raken de poppen aan het dansen."

Ik terug naar Apfelstrudel. Uitleggen dat mijn naam niet klopt. Waarop zij antwoordde: "U weet toch wel wat uw náám is meneer Vreliè?!" Ik kon even geen zinnig woord zeggen en had sterk de neiging een tikkeltje onbeleefd te reageren. Maar met ingetogen stem en een geforceerde glimlach zei ik: "Ik wel, maar u niet. Zal ik de naam zelf invullen op een nieuw formulier? Het is ook zó'n gekke naam", voegde ik er haastig aan toe om haar maar niet te krenken.

Mij werd permissie verleend. Toen ik de gegevens had ingevuld en haar het formulier teruggaf om er de doorslag van af te scheuren zei ze: "Ooohhh, het is Frelin, of nee... Trelin? Wat is dit voor letter meneer, een T of een lange V?"

Kristuzzz, schrijf ik zó onduidelijk?

"Nee dit is een F, van fiets, fris, fooi, fuik. En die N op het eind is geen N maar een H; ik heb het steeltje misschien wat kort geschreven, snapte u? Een 'n' lijkt wel een beetje

op een 'h', maar dit is dus geen 'n' maar een 'h' dus." Dat was kennelijk te veel informatie want zij keek mij met zulke vragende, holle ogen aan, dat ik er hoogtevrees van kreeg.

"FRELIH, met de F van Ferdinand, de R van Richard, de E van Eduard, de L van Leo, de I van Isaac en de H van Hendrik", spelde ik.

Ze scheen het te begrijpen.

"Wel een beetje een vreemde naam", probeerde ze zich vrij te pleiten.

Ik kreeg een nieuw pasje en formulier, ging de hal door, kwam weer bij de KGB'er en zei: "Zo. Astublieft. Nu is het wel correct."

Hij nam het formulier en de levering in ontvangst, waarna ik terugliep. Toen ik vlak voor de uitgang Applebee een fijn weekend wenste, zei ze vrolijk: "Hetzelfde meneer Frehil."

NI JI VŠEČ

"Prav nič mi ni všeč, kako te je tisti fant včeraj zvečer poljubil na plaži!" je strogo rekla mama svoji šestnajstletni hčerki. "Meni tudi ne, toda kaj, ko je tako neizkušena."

LOTO

Policist Grega in Matija sta vplačala loto. V nedeljo zvečer sta sedela pred televizijo in gledala žrehanje:

"Ena!"

"Imava!" sta se razveselila.

"Petintrideset!"

"Tudi imava!" sta še bolj poskočila.

"Sedemnajst in štiri!"

"Tudi!" sta skakala od navdušenja.

"Trinajst!"

"Super!" sta norela.

"Dva!"

"Tudi ta je našina številka!" sta norela od veselja.

"Devetintrideset!"

Grega: "Groza! To sva pa prekrizala!"

Beneški fantje

Kratek opis delovanja ansambla

Beneški fantje so najstarejši še delujoči ansambel.

Delovati so pričeli davnega leta 1952, kar pomeni, da so aktivni neprekinjeno že več kot petdeset let. Leta 1951 se je pričela v radijskem programu redna oddaja "Za beneške Slovence", ki jo je vodil Edi Bucovaz. Prav za potrebe te oddaje je bil ansambel tudi ustanovljen. Po prvih radijskih oddajah je kmalu pričel prirejati koncerte tudi širom Slovenije in v tujini. V vseh teh letih je imel ansambel več kot 11.000 javnih nastopov. Posnel je tudi številne plošče, kasete in nekaj kompaktnih plošč.

V začetku obstoja je bilo v zasedbi ansambla nekaj manjših sprememb, vendar je ostalo jedro isto, saj deluje v skoraj nespremenjeni zasedbi. Beneški Slovenec Edi Bucovaz je razpoznavni znak ansambla. Doma je iz vasice Kozice pri San Leonardu, onkraj Soče v Benečiji. Že od začetka ima ansambel stalno sestavo: dva pevca, harmoniko, kitaro in kontrabas, le na posameznih posnetkih so dodali še mandolino in orgle na zadnji plošči "KAJ MI MAR" pa tudi klasično kitaro. Nekaj

uspešnic: Rdeči cvet, S kitaro po svetu, Vince rumeno, Zvezde žarijo, Pesem slovesa, Joži, Joži, Jožica, Oči zelene, Zlati dečki. Iz najnovejše zgoščenke posnete ob 50. obletnici ansambla, pa so znane uspešnice: KDOR JE DOBRE VOLJE, CIKORJA AN KAFE, OLIN BEVI idr, ki jih ljudje z veseljem

poslušajo. Prav uspešnica Rdeči cvet je bila leta 2002 na izboru "najvišje stoletja" v Celju uvrščena na tretje mesto.

Gradivo za svoj program so člani ansambla črpali iz zakladnice beneških in fur-lanskih narodnih napevov, veliko skladali sami ali pa so zanje skladali drugi kompo-

nisti (več si lahko preberete v knjigi PREUOSKE SO STAZICE, katero še vedno lahko naročite). Vse pesmi so večinoma v beneškem stilu. Kljub zrelem letom pa člani ansambla še vedno načrtujejo nove posnetke. Sedanji, stalni zasedbi ansambla, se je pred nekaj leti pridružil pevec in solo kitarist Tomaž Kobol, ki naj bi ohranjal in nadaljeval tradicijo ansambla BENEŠKI FANTJE.

V letu 2004 pa so pridobili novega člana, baskitarista Jožeta Preka.

V sedanji zasedbi so:

EDI BUCOVAZ -pevec,
TOMAŽ KOBOL -pevec in solokitarist,
IGOR HABBE -harmonikar,
PETER AJDIČ -kitarist, ter
JOŽE PREK-baskitarist
Ansambl še vedno aktivno v živo nastopa na vsakršni kulturno-zabavni prireditvi!

Sloveense muziek in Nederland

Wie dacht dat de kennis van de Sloveens muziek in Nederland ophield bij Avsenik heeft het bij het verkeerde einde. Ook Lojze Slak en andere groepen kennen vele aanhangers.

In Zeeland woont Ton Kink. Er zijn 2 takken KINK in Slovenie (waarschijnlijk komen de voorvoorvoorvoorouders uit Ierland).

Alle vrouwelijke voorouders zijn Sloveense. Dus hij is een Sloveen. Z'n familie in Slovenie noemde hem Toni of Tonček. In Nederland noemen me hem Ton. Hij is geboren in Veiki Kamen; dat ligt ten noordoosten van Krsko, Brestanica, richting Podsreda --> Kozje; daar halverwege ongeveer. Maar 2 jaar na de dood van zijn moeder is het gezin naar Nederland gegaan, naar mijn tante die daar

geboren was en daar (Ubach over Worms [Waubach] - nu Landgraaf - , Limburg) woonde. Dit vertelt hij zelf over z'n herinneringen aan Slovenie:

"Ik was toen 10 jaar. Nu ben ik 50; dus meer Nederlander dan SLO. Ik ben in verschillende delen van SLO geweest. Ik houd van bijna alle Sloveense volksmuziek; ik heb van ongeveer 190 groepen/artiesten een aantal liederen. Niet overvloedig, hoor. Bij voorbeeld: Pri Jozovcu, Slovenski Vencek, 12 mesecev, 20 Naj, Slovenska Polka in Valce, Festival Prtuj, Vurberk, Avsenik. Het meeste houd ik van Beneski fantje en ik speel ze ook her liefste op de accordeon. dat was een van de eerste groepen die ik als ukkie in de "Gostilna" van mijn opa en oma hoorde. Hun muziek raakte meteen mijn hart. k heb er helaas niet alle muziek van; ik heb er in het verleden ook te weinig achteraan gezeten. Sinds 2 jaar probeer ik wel alle muziek van Beneski fantje bij elkaar te krijgen. " Kunt en wilt u Ton helpen om z'n verzameling compleet te krijgen, neem dan contact op met:

A. Kink
De Kempenaerstraat 14
4384 kb Vlissingen
tel.: 0118-470851

Oproep

De Vereniging Vrienden van Slovenie bestaat binnenkort 15 jaar. Ter gelegenheid daarvan willen we aan de hand van oude foto's herinneringen ophalen. We zoeken dus oude foto's en bijbehorende verhalen.

De bedoeling is om op de komende Piknik (25 juni) al een eerste kleine tentoonstelling in te richten. Wanneer er voldoende materiaal beschikbaar wordt gesteld, zal er een boekwerkje gedrukt worden met de mooiste verhalen en foto's uit de afgelopen 15 jaar. Verder zoeken we actuele adresgegevens van bestuursleden uit de de beginperiode van onze vereniging. We willen graag in contact komen met deze mensen van het eerste uur, die vaak om allerlei redenen uit het oog zijn verloren, zonder wie onze vereniging niet zou zijn. wat ie nu is. Ook hen (al dan niet met foto) willen we een waardig plaatsje geven in onze jubileum activiteiten. U kunt foto's en andere informatie opsturen / mailen naar:

Marjeta Tomšič
Nieuweweg 41
3765 GB Soest
zabava@lipa-online.org

Heeft u materiaal voor ons dan kunt u dat ook persoonlijk afgeven aan Marjeta of een van de andere bestuursleden tijdens een van de komende bijeenkomsten. We verheugen ons op de bijdragen en alvast bedankt voor de medewerking.

POZIV ČLANOM

Združenje prijateljev Slovenije praznuje letos 15-letnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti želimo obuditi spomine s "starimi" fotografijami. Radi bi zbrali čim več fotografij in zgodb z naših minulih srečanj. Prosimo vas, da pobrsbate po predalih in omarah in poiščete fotografije, ki ste jih posneli na katerem od srečanj združenja in nam jih pošljete. Na pikniku 25. junija že nameravamo postaviti manjšo razstavo. Poleg tega pa bi radi ob 15-letnici združenja izdali jubilejno knjižico, kar pa nam bo uspelo le, v kolikor bomo zbrali dovolj uporabnega materiala: fotografije, povabila, zgodbe in anekdote.

V ta namen bi se radi povezali s člani odbora (in drugimi člani) iz obdobja ob ustanovitvi združenja. Brez njih Združenje prijateljev Slovenije ne bi bilo to, kar je danes. Prav njim bi radi namenili častni prostor ob proslavitvi jubileja. Z nekaterimi smo žal izgubili stik. Če veste za katerega teh članov ali pa za koga, ki bi nam lahko pomagal pri iskanju, nam prosim sporočite njihov naslov ali pa telefonsko številko. Fotografije in druge prispevke za jubilejno izdajo lahko pošljete na naslov:

Marjeta Tomšič
Nieuweweg 41
3765 GB Soest
ali pa preko elektronske pošte:

zabava@lipa-online.org

Lahko jih pa tudi osebno izročite Marjeti in drugim članom odbora na enem od naših prihodnjih srečanj.

Veseli bomo vseh prispevkov in se vam vnaprej zahvalujemo za sodelovanje!!

Julische Alpen

Algemeen

De tot de zuidelijke kalkalpen behorende Julische Alpen vormen hiervan een der oostelijkste delen; zij liggen voor het grootste deel in Slovenië, voor een klein deel in Italië. Voor de Slovenen vormen zij een belangrijk berggebied; dit is daarom zeer goed voorzien van hutten en paden. Het Italiaanse deel is wat minder goed ontsloten; voor hen is het een der vele randgebieden van hun talrijke berggroepen. De grenzen. Van het hier besproken gebied worden gevormd door het dal van de Save, de lijn Bled-Tolmin en de Italiaans-Sloveense grens. Men bereikt het vanuit Nederland via Salzburg, Villach en de Wurzenpas. Het gebied is uitgesproken waterarm, zoals vele, zo niet alle kalkgebieden; men moet dus steeds zoveel mogelijk de veldflessen bijvullen. De omgangstaal is Sloveens. Het is niet tactisch hier in het Duits te beginnen. Leert u daarom althans enkele woorden van de taal. Na zo'n eerste goede bedoeling blijkt toch wel dat Duits, soms Engels de aangewezen taal voor het vervolg is. Men geniet in de hutten van de Sloveens Alpenvereniging, de Planinska Zeza Slovenije (PZS) de gebruikelijke reducties. De hutten (Dom = is grote hut, Koca = gewone hut) zijn in principe alle "bewirtschaftet", de bivakhutten (= zeventische) deels. Neem dus altijd iets mee als ijzere rantsoen voor het geval dit plotseling nodig mocht zijn.

Trektocht

In het noorden van Slovenië loopt dwars door Steiner Alpen, Karawanken, Julische Alpen en Nanos-gebergte de "Transverzale", een hoogteweg van 800 km., die uiteindelijk bij Ankaran de kust van de Adriatische Zee bereikt. Het middedeel ervan voert door de Julische Alpen en vormt het hoogtepunt wat betreft landschappelijke schoonheid. Het is

minder eenzaam dan de andere delen. Rond de Triglav (2863 m), de hoogste berg van Slovenië is het zelfs in het hoogseizoen druk te noemen. Toch zult u op uw tochten hier iets proeven van de oorspronkelijkheid van de bergen; het is hier vaak nog zoals elders in de Alpen een eeuw geleden. Maar het verandert snel. De trektocht die wij voorstellen, het middedeel van de Transverzale, is voor geoefende bergwandelaars goed uit te voeren. Op enkele plaatsen, vooral in het begin, kent men kabels, stiften of ladders als zekering. Gletsjers zijn er niet, sneeuwvelden wel. Bij de route is het belangrijk bij de markering (witte punt met rode cirkel) op het cijfer "1" te letten. Als u deze volgt, kunt u nooit missen.

1. Mojstrana - Aljavez Dom (PZS, 210 plaatsen, 1015 m, 2½ uur)
Mojstrana (641 m) aan de N-zijde van het gebied, een in de winter gewild skioord in het Savedal, is een zeer goed uitgangspunt voor de tocht.
Van Mojstrana zuidwestelijk door het Vratadal, deels over de rijweg, deels door het bos. Rechts de Pericnik waterval. Na 2½ uur bereikt men de Aljavez Dom (PZS, 210 plaatsen, 1015 m), een prachtig gelegen, grote hut.
2. Aljavez Dom - Staniceva Koca (PZS, 80 pl., 2332 m, 4¾ uur)
Enige minuten na het vertrek bereikt men het monument voor de gevallen partisanen-alpinisten: een heel grote haak met een karabiner op een groot rotsblok, een in zijn eenvoud zéér indrukwekkend gedenkteken. Men heeft hier tevens een fraai uitzicht op de noordwanden van de Triglav. Van de vele mogelijkheden om

- de berg te beklimmen komen voor de goed geofende bergwandelaar slechts in aanmerking de Tominssekweg bij het monument links omhoog en alléén als men "schwindelfrei" is en de Pragweg, beide met talrijke zekeringen. Op dit traject is er slechts op één punt water, nl. waar beide routes weer tezamen komen.
3. Stanieva-Koca - Koca na Dolièu (PZS, 45 pl., 2120 m, 4½ u). Slovenië's hoogste berg, de Triglav, is zeer druk bezocht: er zijn tal van hutten, sommige routes naar de top zijn zeer goed voorzien van stiften, kabels en ander ijzerwerk (vandaar de bijnaam voor de berg: "het Stekelvarken"). Ruim een uur na het vertrek is men al bij de Triglavski Dom (PZS, 142 pl., 2515 m) en van hier in nogmaals een uur naar de top. Zowel onderweg als op de top zeer fraaie uitzichten. Nu eerst op dezelfde weg terug, dan rechts af naar de Dom Planika (PZS, 58 pl.; 2404 m; 1 u). Dan eerst steil naar beneden, later vrij vlak naar de Koca NaDol ica aan de rand van het Trentadal.
 4. Koca na Dolièu - Pogacnikov Dom (PZS, 71 pl., 2052 m, 3½ u) De route voert in NW richting naar de Luknja-pas (1758 m). Nu zijn er twee mogelijkheden: de ene gaat links stijgend tot 2389 m, dan dalend naar het Vrata-sedlo (2224 m), de andere gaat naar rechts, daalt tot ca. 1949 m en stijgt eveneens naar het Vrata-zadel. Van hier naar de hut. Deze ligt dicht bij een meertje, het eerste water op deze dag. Fraaie uitzichten op Triglav, Razor (2601 m) en Stenar (2501 m).
 5. Poganikov Dom - Postarska Koca (PZS, 25 pl.; 1520 m) of naar Ticarjev Dom (PZS, 1610 m 100 pl) via de Razor, eventueel ook nog via de Prisojnik (2547 m). Van de hut via het Preval-Sedlo (2349 m) naar de Razor en weer terug, en vervolgens naar de wegsplitsing. Rechts gaat de "Jubileumsweg" via een van de 2 "vensters" naar de top van de Prisojnik en dan via Na Robu naar de Postarska Koca, een goed gezeekerde, zeer mooie weg, die echter wel goede geofendheid vraagt. Links gaat de "normaalweg" langs de bronnen van de Mlaarica naar de Robu. De Posarska Koca (8½ u inkl. Razor en Prisojnik) is een kleine, vaak druk bezette hut. Iets verderop ligt de vrij nieuwe Ticarjev Dom; deze ligt reeds aan de straatweg over de Vrsic-pas.
 6. Postarska Koca of Ticarjev Dom via de Jalovec (2643 m) naar de Zavetisce pod Spikom (PZS, 14 pl., 2050 m, 8 uur). De omgeving van de Vrsicpas, een belangrijke verbinding tussen de dalen van Soca (=Trenta) en Save, heeft wat hotels en winkels. Men moet trachten hier wat leeftocht in te slaan, omdat in de komende trajecten niet altijd voedsel verkrijgbaar is. Van de Vrsic-pas in 3 u naar de Zavetisce pod Spikom. Van hier in 2½ u via de Veliki Ozebnik (2483 m) naar de top van de Jalovec met zeer fraaie uitzichten o.m. in het Planika dal, in 2 uur terug naar de hut. Totaal 8 u.
 7. Zavetisce pod Spikom - Dom Zlatorog (PZS, 662m, 20 pl. 4 u). In een wonderbaarlijk mooie omgeving door het dal van de Soca via de Koca pri izvru Soce naar beneden. Bij het bereiken van de Vrsic links het gedenkteken voor de grote ontsluiting van dit gebied Julius Kugy, en circa 1 km. Daluitwaarts de alpentuin Juliana. In de omgeving van Dom Zlatorog zijn nog andere loogermogelijkheden.

8. Dom Zlatorog - Koca pri Triglavskih jezerih (PZS, 97 pl. 1683 m, 6½ u). Na korte tijd daluitwaarts te zijn gegaan links omhoog in een dal; bij een splitsing op circa 1600 m hoogte rechts in ZO richting naar de Koca na Prehodavcih (2050 m, 4½ u) met prachtig uitzicht over het Trenta-dal. Nu afdalen in het Triglav Nationaal Park en langs enige meren naar de Koca pri Triglavskih jezerih (Sieben Seen-Hütte), een bijzonder mooie route.
9. Koca pri Triglavskih jezerih - Koca pod Bogatinom (PZS, 54 pl., 1513 m, 3½ u). De route gaat, op hoogte blijvend, eerst naar de W zijde van het dal en vandaar Zuidwaarts naar het doel. Dicht bij de hut ligt ook de Dom na Komni (PZS, 100 pl., 1520 m), een druk bezochte hut.
10. Koca pod Bognatinom - Gomiskovo zevetisce na Krnu (PZS, 33 pl., 2210 m., 6 à 7 u). Eerst naar de Bognatinom Sedlo (1804 m), de ruïne van een voormalige hut. Dalen tot het Krnske jezero (1393 m) een mooi gelegen meertje met op de achtergrond de top van de Krn (2245 m). Nu klimmen naar de Gomiskovo zevetisce, die vrijwel op de top van de Krn ligt (niet altijd voedsel aanwezig). Prachtig uitzicht op het dal van de Soca.
11. Gomiskovo zevetisce - Koca na Razor Planina (PZS, 20 pl. 1300 m. 8 à 9 u). Eerst terug naar de splitsing; daar niet direct rechts, maar de volgende nemen. Nu omhoog naar een zadel, dan dalend via een militaire weg, die daarna langere tijd op hoogte blijft. Ongeveer halverwege is water. Nu steil omhoog naar een andere militaire weg, die in ZO en Z richting naar de Koca na Razor Planina leidt.
12. Koca na Razor Planina - Koca na Orni prsti (PZS, 40 pl. 1844 m, 7 u). Eerst omhoog naar het Globoko-zadel (1865 m), dan stijgend en dalend in O richting de kam volgen in een lange wandeling via o.m. de top van de Rodica (1962 m). Met prachtige vergezichten naar de hut. Het laatste stuk is weer steil.
13. Koca na Orni prsti - Podbrdo (519 m) zuidkant van de spoorwegtunnel, 3 u) of Bohinjska Bistrica (512 m, noordzijde van de tunnel, 3½ u). Vandaar per trein via Bled en Jesenice terug naar het uitgangspunt Mojstrana.

Literatuur

- § Helmutt Söhner, Führer durch die Julische Alpen (Rother).
 § Der slowenische Bergransversale (Rother).
 § Vodnika po Slovenskih gorah (Planinska Zveza Slovenije).

Kaarten

- § Freytag/Berndt-Touristenkarte 1 : 50.000 nr. 141, Julische Alpen
 § Planinska Zvenza Slovenije 1 : 50.000 Julische Alpen, bladen West en Oost

P.S. op nog al wat namen in dit gebied wordt op de c en s een dakje geschreven, dit was in deze info niet realiseerbaar, waarvoor onze excuses.

N.B. Om deze tochten 'bij de tijd' te houden verzoeken wij u vriendelijk onjuistheden door te geven aan het NKBV bureau.

Correspondentieadres

Postbus 225, 3440 AE Woerden
 E-mail: info@nkbv.nl
 Internet: www.nkbv.nl

Sloveense spreekwoorden

Stara ljubezen ne zarjavi

Bolje je preprečiti kot zdraviti

Bolje pozno kot nikoli

Čas je denar

Ena lastovka še ne prinese pomladi

Kdor išče, ta najde

Kdor se zadnji smeje, se najslajše smeje

Kjer je volja, tam je moč

Pes, ki laja, ne grize

Podarjenemu konju se ne gleda v zobe

Reči in storiti sta dve reči

Ubiti dve muhi na en mah

Vpreči voz pred konja

Vsaka roža ima svoj trn

Jabolko ne pade daleč od drevesa

Brez dela ni jela

Česar polno je srce, o tem usta govore

Vse poti vodijo v Rim

Lepa beseda, lepo mesto najde

Oude liefde roest niet

Voorkomen is beter dan genezen

Beter laat dan nooit

Tijd is geld

Één zwaluw brengt nog geen zomer

Zoek en gij zult vinden

Wie het laatst lacht, lacht het best

Waar een wil is, is een weg

Blaffende honden bijten niet

Een gegeven paard in de bek kijken

Zeggen en doen zijn twee dingen

Twee vliegen in één klap slaan

De wagen voor het paard spannen

Geen roos zonder doorns

Een appel valt niet ver van de boom

Geen werk, geen eten

We spreken over wat we in ons hart voelen

Alle wegen leiden naar Rome

Een vriendelijk woord vindt de juiste plek

De vereniging is opgericht op 7 juli 1991 en is een zelfstandige en onafhankelijke landelijke organisatie, die zich ten doel stelt met name op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië, respectievelijk. De vereniging beschouwt zichzelf als de geeigende plaats voor ontmoeting tussen Nederlanders en Slovenen en wil voorts in het bijzonder een ontmoetingsplaats voor de Slovenen in Nederland zijn. (uit artikel 2 van de Statuten).

Secretariaat:

Maurice Aretz, Tacitusstraat 1,
6135 HR Sittard
telf. 046-4009118

Nieuw e-mailadres: info@lipa-online.org

Overige bestuursleden zijn:

Voorzitter:

Fred Wolsink, Wisselt 75, 7021 EH Zelhem,
telf. 0314-623195, e-mailadres: lipa@lipa-online.org

Penningmeester:

Mojca Nodelijk- Guštin, Margrietstraat 1, 4566 AN Heikant
telf. 0114-313649 e-mailadres: fam.nodelijk@hetnet.nl

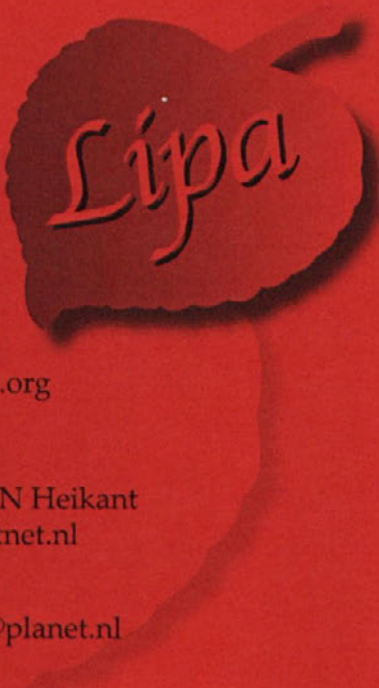
Maarten Dragt, Looiersveld 40, 5121 KE Rijen,
telf. en fax. 0161-231628, e-mailadres: mjdragt@planet.nl

Marjeta Tomsič, Nieuweweg 41, 3765 GB Soest,
telf. 035-6024026, e-mailadres: marjeta.tomsic@wanadoo.nl

De vereniging werkt samen met:

Ambassade van de Republiek Slovenië

Veleposlaništvo Republike Slovenije
Anna Paulownastraat 1, 2518 BA 's Gravenhage
Telf. 070-310 8 690 Fax. 070-362 6 608
e-mailadres: embassy@slovenia.demon.nl

Balkan Restaurant Triglav

*"De Joegoslaaf" in Zutphen;
zo kennen velen uit de regio
Balkan Restaurant Triglav,
inmiddels 25 jaar gevestigd
aan de Nieuwstad 54.
(nabij het N.S. Station)*

**Proef de sfeer van de
zonnige kant van de Alpen!**

Balkan Restaurant Triglav
Nieuwstad 54
7201 NS Zutphen
Tel. (0575) 51 38 96

www.balkanrestaurantzutphen.nl